

Riigi Teataja

Nr. 24.

20. märtsil 1931.

Nr. 24.

- Art. 138. Põllumajandusliku kutsehariduse korraldamise seadus.
139. Välisriikide diplomaatiliste esinduste kinnisvarade riigi- ja omavalitsuse-maksudest vabastamise seadus.
140. Eesti-Leedu ajutise kaubandusliku kokkuleppe kinnitamise seadus. — Kokkuleppe noodid.
141. Eriveotariif nr. 91 laudade veoks Tallinna, Pärnu ja Narva jaamadest Eidaperesse.
142. Maavalitsuste teedekapitalimaksu võtmiseks 1931 a. Majanduseministri poolt kokkuleppe Teedeministriga kinnitatud normid.
143. Määrus Tartu linna I ja II jaoskonna ning Tartumaa I ja II jaoskonna ärimaksu komiteede ümbermoodustamise kohta.
144. Määrus ärimaksu ja viivitusraha summade tagasimaksmise ja ülekandmise kohta.

Riigikogu poolt 3. märtsil 1931 vastu-
võetud

138. Põllumajandusliku kutsehariduse korraldamise seadus.

I osa.

Põllumajanduslikud kutsekoolid.

1. peatükk.

Koolide üldine organisatsioon.

1. jagu.

Koolide asutamine ja ülalpidamine.

§ 1. Põllumajanduslikud kutsekoolid asutatakse ja peetakse ülal riigi, omavalitsuste, organisatsioonide ja sihtkapitalide või füüsiliste isikute poolt.

Põllumajandusliku kutsehariduse levitamise otstarbel võib asutada sihtkapitale Põllutööstusministri poolt kinnitatud põhikirja alusel.

§ 2. Põllumajanduslikud kutsekoolid on avalikud ja erakoolid. Avalikkudeks koolideks loetakse riigi ja omavalitsuste poolt ülalpeetavad koolid, kõik teised koolid loetakse erakoolideks.

Erakoolid võivad Vabariigi Valitsuse otsusel Põllutööstusministri ettepanekul omandada käesolevas seaduses ettenähtud avalikkude koolide õigused.

§ 3. Avalikud põllumajanduslikud kutsekoolid kui ka avalikkude koolide õigustega

erakoolid avatakse Vabariigi Valitsuse otsusega Põllutööstusministri ettepanekul.

Erakoolid avatakse Põllutööstusministri loaga.

§ 4. Iga kooli lähem korraldus määratakse kooli põhikirjas, mille kinnitab Põllutööstusminister. Põhikirjas peavad olema märgitud eriti: kooli eesmärk ja abinõud selle saavutamiseks, õppeaja kestus ja sunduslikud õppeained, õpilaste kooli vastuvõtmise tingimused, kooli lõpetamise kord, kooli kuratooriumi korraldus ning omavalitsuste- ja erakoolide põhikirjades ka kooli ülalpidaja kohustused.

§ 5. Põllutööstusministril on õigus eraldada riigi maatagavarast maatükke ühes neil asuvate ehitistega ja metsaga ning anda kasutada omavalitsuste ja erapõllumajanduslikkudele koolidele tasuta või eritingimustel lepingu alusel kooli kestuse ajaks. Vabariigi Valitsus määrab koolitüüpide ja nende eriotstarvete kohaselt koolidele antavate maa-alade ülemmäärad.

§ 6. Põllutööstusministril on õigus anda tema poolt määratud korras riigimetsast koolile ja selle õppetale tasuta või eritingimustel küttematerjali, ehituse- ja tarbepuid.

§ 7. Riik maksab õppejõudude palgad avalikkudes koolides ja avalikkude koolide õigustega erakoolides.

Riigikogu poolt selleks lubatud krediitid antakse toetust: 1) Vabariigi Valitsuse otsusel Põllutööstusministri ettepanekul — avalikkude

koolide õigusteta põllumajanduslikkudele erakoolidele õppejõudude palkadeks ja 2) Põllutöoministri otsusel — omavalitsuste- ning erakoolidele kuni 50% kooli sisseseade muresemise ja õppetegevusega seotud kulude katmiseks ning koolidele, kellel ei ole kasutada riigimaid ja -ehitisi, kuni 50% kooli ülalpidamiseks tarvisminevaist summadest.

Vabariigi Valitsus Põllutöoministri ettepanekul kinnitab toetuse andmise korra ja tingimused.

§ 8. Põllumajanduslikud kutsekoolid võivad olla ühis- ja lahuskoolid.

§ 9. Iga põllumajandusliku kutsekooli juures võib avada Põllutöoministri loaga paralleel- või eriklasse ja korraldada põllumajanduse osakonna loaga lühi- ja pikemaajalisi põllumajanduslikke üld- ja erioskuslikke kursusi.

§ 10. Avalikkude ja avalikkude koolide õigustega erakoolide puudustkannatavaile andekaile õpilasele õppimise võimaldamiseks annab riik koolidele toetust Põllutöoministeeriumile selleks lubatud krediitidest. Toetuse andmise korra ja tingimused määrab Põllutöominister.

§ 11. Avalikkudes koolides ei ole õppemaksu. Riigilt ülalpidamiseks toetustsaavais erakoolides määrab kooli kuratoorium, või selle puudumisel kooli ülalpidaja, Põllutöoministeeriumi kinnitamisel õppemaksu suuruse — kui õppemaksu võetakse — kui ka õppemaksust vabastatavate kehvemate õpilaste protsendi alammäära.

§ 12. Põllumajandusliku kutsekooli juures avatakse õpilaste ühiselumaja kooli põhikirjas määratud alustel.

§ 13. Avalikud põllumajanduslikud kutsekoolid suletakse ja toetustsaavaile erapõllumajanduslikkudele koolidele õppejõudude palkadeks toetuse andmine lõpetatakse Põllutöoministri ettepanekul Vabariigi Valitsuse otsusega.

Põllumajanduslikud erakoolid suletakse Põllutöoministri poolt kooli ülalpidaja soovivalduse põhjal õppeaasta lõpul, samuti ka Põllutöoministri otsusega, kui kooli ülalpidaja korduvalt ei täida kooli põhikirjas ettenähtud nõudeid või kooli tegevuses ilmsikstulnud väärnõutusi ei kõrvaldata Põllutöoministri poolt määratud tähtaegadeks.

2. jagu.

Koolide juhtimine ja ametisolevad isikud.

§ 14. Põllumajandusliku kutsekooli tegevust juhivad ja korraldavad: 1) koolijuhataja (direktor), 2) kooli õppenõukogu ja 3) kooli kuratoorium või, kus seda ei ole, kooli ülalpidaja.

§ 15. Koolijuhatajaks ja õpetajaks võib olla pedagoogilise ettevalmistusega vastava kõrgema eriharidusega või erialal õpetajakutsega isik.

Neile nõuetele vastavate õppejõudude kandidaatide puudumisel võib põllumajandusliku kutsekooli juhatajaks ja õpetajaks määrata ka isikuid, kes ei vasta hariduse suhtes käesolevas paragrahvis ettenähtud nõuetele, kuid kel on vastavad teadmised ja oskused oma erialal ning kes õppetöös küllaldaselt vilunud.

Lähemad nõuded koolijuhataja, õpetaja kui ka praktiliste tööde õpetaja ettevalmistuse kohta, eriti praktilisel alal üksikute koolitüüpide järgi, avaldab Põllutöominister sellekohastes määrustes.

§ 16. Riigikoolides Põllutöominister määrab koolijuhataja ametisse põllumajanduse osakonna ettepanekul, kuulates ära õppenõukogu arvamuse. Teistes avalikkudes ja avalikkude koolide õigustega erakoolides koolijuhataja valitakse ülalpidaja poolt, kui kuratoorium olemas, siis selle ettepanekul, ning esitatakse ühes kooli õppenõukogu arvamusega põllumajanduse osakonna kaudu Põllutöoministrile ametisse kinnitamiseks.

§ 17. Põllutöoministeerium kinnitab õpetajad ametisse. Riigikoolides teeb koolijuhataja vastava ettepaneku, teistes koolides valib õpetajad koolijuhataja ettepanekul kuratoorium või, kus viimane puudub, ülalpidaja. Ühes õpetaja ametisse kinnitamise ettepanekuga esitatakse ka õppenõukogu arvamus kandidaadi kohta.

§ 18. Vabadest koolijuhataja ja õpetaja kohtadest kuulutatakse vähemalt 15 päeva enne määramist või valimisi vähemalt kahes päevalehes ja ühes põllumajanduslikus ajakirjas.

§ 19. Koolijuhataja ülesandeks on kooli õppe- ja kasvatustöö ning kooli majandusliku külje otsekohene juhtimine ja korraldamine; eriti kuulub ta õiguste ja kohustuste hulka: 1) kooli esindamine ja kooli nimel läbikäimine asutistega ja isikutega; 2) järelevalve ja hoolitsemine, et koolis ja selle asutistes õppetöö läheks takistamata ja kõik õppejõud ja õpilased täidaksid oma kohuseid korralikult. Kooli õppetegevuses või kasvatuslikus töös ettetulnud väärnõutuste korral õpetajaile märkuste tegemine; 3) kooli õppetalu ja asutiste juhtimine; 4) kooli ja selle õppetalusse puutuvate küsimuste algatamine ja ettepanekute esitamine õppenõukogule, ülalpidajale või kuratooriumile, Põllutöoministeeriumile — ja tehtud otsuste täideviimine; 5) kooli, selle õppetalu ning asutiste kantseleiametnikkude ja teenijate palkamine ja vallandamine; 6) tarvilikkude juhtnööride andmine õppejõududele

nende õpetuslikus ja kasvatuslikus töös; 7) õpetundide, õppepraktikatundide ja tööpraktikatundide jaotamine õppejõudude vahel, kuulates ära selle kohta õppenõukogu arvamuse, kusjuures lahkarmused otsustab Põllutööministeerium; 8) õppejõududele puhkuse lubamine kuni seitsme päevani õppeaasta jooksul.

Kooli õppetalu juhtimist (punktid 3 ja 5) võib Põllutööministeeriumi nõusolekul teostada ka kooli ülalpidaja ise või anda juhtimine selleks ametissekutsutud isiku hooleks, kui seda nõuavad kooli või selle õppetalu elulised huvid.

§ 20. Kõrgemas kodumajanduskoolis, põllutöökeskkoolis ja seal, kus vähemalt 3 kooli või 5 klassi koondatud ühe juhataja alla, valitakse § 17 ettenähtud korras õpetajate seast koolijuhataja abi (inspektor). Kooli õppetalu juhtimine loetakse võrdseks ühe kooli või kahe klassi juhtimisega.

Juhataja abi on koolijuhataja poolt määratud piirides temale abiks kooli juhtimises; eriti kuulub juhataja abi ülesannete hulka õpilaste järelevalve ja kasvatustöö koolis.

Koolis, kus ei ole juhataja abi, määrab juhataja oma koolist puudumise ajaks asemiku õpetajate hulgast.

§ 21. Põllumajandusliku kutsekooli õpetaja kohuseks on õppe- ja kasvatustöö koolis Põllutööministeeriumi kui ka koolijuhataja poolt antud juhtnõuade järgi; eriti kuulub õpetaja kohustuste ja ülesannete hulka: 1) koolis õpetuse andmine temale usaldatud ainetes; 2) õpilaste õppe- ja tööpraktika juhatamine ning töö järelevalve koolis, selle õppetalus ja asutistes ning väljaspool kooli; 3) õpilaste ülespidamise järelevalve; 4) õppenõukogu koosolekuist osavõtmine; 5) põllupidajaile agronoomilise nõuande korraldamine oma erialal.

§ 22. Teenistusevahekord kooli ülalpidaja ning juhataja kui ka õpetajate vahel määratakse, kuivõrd käesolev seadus ei määra seda teisiti, riigikoolides Riigiteenistuse seaduse (RT 149 — 1924), teistes koolides vastavalt omavalitsuse ja erateenistuse kohta käivate seaduste eeskirjade järgi.

§ 23. Omavalitsuse poolt ülalpeetavas koolis ja erakoolis lõpeb teenistusevahekord kooli ülalpidaja ja juhataja või õpetaja vahel õppejõudude surma puhul, teenistuselepingu ajamöödumisel või ametissemäärava ülemuse otsusel, viimasel korral järgmistel juhtudel: 1) kooliaasta lõpul koolijuhataja või õpetaja poolt avaldatud omal soovil, kui sellest üks kuu varem teatatakse kooli ülalpidajale, või kooli ülalpidaja ja koolijuhataja nõusolekul ja Põllutööministeeriumi loaga ka muul ajal; 2) kooliarsti määramisel parandamatu haiguse

korral, kui see takistab koolis õppe- ja kasvatustööd või on hädaohrlik kaasõppejõududele ja õpilastele; 3) distsiplinaarkorras, nagu käesolevas seaduses ette nähtud; 4) kooli ülalpidaja motiveeritud ettepanekul, kui see leiab, et koolijuhataja või õpetaja tegevus kooli hariduslikkudele ja kasvatuslikkudele kui ka käesoleva seaduse alusel koolijuhatajale juhtida antud kooli õppetalu majanduslikkudele huvidele kahjulik, kusjuures kuulatakse ära teenistusest vallandatavate seletus; 5) kooli sulgemisel või klasside koondamisel, kusjuures vallandatud õppejõule makstakse teenistusetasu ühesugusel alusel riigikoolide õppejõududega.

§ 24. Iga põllumajandusliku kutsekooli juures moodustatakse õppenõukogu, mille liikmeks on: 1) koolijuhataja, 2) kõik teised õppejõud, 3) omavalitsuste- ja erakoolides ka kuratoomi või, kui viimast ei ole, ülalpidaja esindaja. Õpilaste tervishoidlikkudes küsimustes võtab osa õppenõukogu koosolekuist hääleõigusega ka kooliarst.

§ 25. Kooli õppenõukogu ülesandeks on kooli kasvatuslikkude ja õpetuslikkude küsimuste ning nendega ühenduses olevate muude koolisse, selle õppetalusse ja asutistesse puutuvate küsimuste arutamine ning osustamine, mis käesoleva seadusega ja kooli põhikirjaga pandud õppenõukogule. Eriti on õppenõukogu ülesandeks: 1) õpilaste vastuvõtmise ja koolist eemaldamise otsustamine, viimasel juhul teatades sellest Põllutööministeeriumile; 2) õpilaste teadmiste, oskuste ja ülespidamise hindamine, paigutamine vastavasse klassidesse, lõpu- ja kutsetunnistuste andmine koolilõpetajaile; 3) kooli sisemise korra ja õpilaste kohta käivate määruste väljatöötamine ja maksmapanemine; 4) kasvatustöö jaotamine õppejõudude vahel; 5) õppekava läbivõtmise korra ja õpetajate töökava arutamine.

§ 26. Õppenõukogu koosolekuid peetakse tarviduse järgi, kuid õppeaja kestel vähemalt kord kuus, koolijuhataja kutsel kas ta enda algatusel või vähemalt ühe kolmandiku nõukogu liikmete ettepanekul. Koosolekuid juhatab koolijuhataja või ta asemik. Õppenõukogu koosolekud on otsusevõimelised, kui neist võtab osa koolijuhataja või ta asemik ning vähemalt pool õppejõududest.

§ 27. Õppenõukogu otsused tehakse liht- häälteenamusega; häälte poolekslangemisel annab juhataja hääle enamuse. Kui koolijuhataja ei ole nõus nõukogu otsusega, võib ta esitada küsimuse lõplikuks otsustamiseks Põllutööministeeriumile.

§ 28. Põllumajanduslikus koolis võib majandusliku külje eest hoolitsejana teotseda kooli kuratoomi, mille asutamine, lähem

korraldus, õigused ja kohustused määratakse kooli põhikirjas.

§ 29. Kooli juures moodustatakse põllupidajatele tasuta nõuandmiseks koolijuhatajast ja õppejõududest koosnev agronoomiline nõuandebüroo, mille lähema korralduse, ülesanded ja tegevuskorra määrab Põllutöoministeerium.

3. jagu.

Kooli õppeosa.

§ 30. Põllumajanduslikku kutsekooli võetakse õpilasteks isikuid, kes vähemalt 17 aastat vanad ja täitnud algkooli kohuse või omandanud sellele vastava hariduse ning vähemalt ühe aasta töötanud rahuldavalt talu põllumajapidamises või vastavas eriharus, kui vastava koolitüübi kohta ei ole seatud üles teistsuguseid nõudeid.

Kooli õppenõukogu võib vanuse, eelpraktika ja eelhariduse kohta teha erandeid kooli astuda soovijate suhtes, pidades silmas nende üldist arenemist ja tõestust, et nad on töötanud korralikult pikemat aega talu vastavas põllumajapidamises või põllumajanduslikus eriharus.

§ 31. Kooli õppenõukogul on õigus juhul, kui kooliastujaid on rohkem kui vabu kohti, korraldada õpilaste vastuvõtmist võistluseksamiga, mille kava määrab Põllutöoministeerium vastavalt koolitüübile.

§ 32. Põllumajanduslikkudes kutsekoolides õpetatakse teoreetiliselt ja praktiliselt tarvilikke üldhariduslikke ja eriaineid; peale selle õpetatakse põllumajandusliku tööoskuse ja vilumuse omandamise otstarbel tööpraktikat kooli õppetalus ja asutistes kui ka harjutuskohtades.

§ 33. Põllumajandusliku kutsekooli õppeainete nimestiku, tunni- ja õppekavad, nende läbivõtmise ulatuse ja laadi, tööpraktika kestuse koolis ning selle õppetalus ja asutistes, samuti eel- ja järelpraktika vältuse määrab Põllutöoministeerium vastavalt koolitüübile, kuulates ära tähtsamais küsimustes põllumajanduslike keskorganisatsioonide ja asutiste esindajast koosneva põllumajandusliku kutsehariduse nõukogu arvamuse. Nõukogu kodukorra, koosseisu ja arutamisele kuuluvad küsimused määrab Põllutöominister.

4. jagu.

Kooli õigused.

§ 34. Koolide kasutada olevad kinnisvarad ja ettevõtted on vabastatud kõigist riigi- ja omavalitsusemaksudest ning naturaalkohustustest, välja arvatud teetegemise kohustus.

§ 35. Koolide poolt korraldatud õppereisidest osavõtvad õppejõud ja õpilased saavad

riigi raudteedel ja laevadel tariifinõukogu määramisel hinnata või tariifimäärustes ettenähtud hinnaalandusega sõidu, samuti saavad õpilased hinnaalanduse raudteedel ja laevadel õppevaheaegadel koolist koju- ja tagasisõiduks või kooli ajal praktikale- ja tagasisõiduks.

§ 36. Põllumajanduslike kutsekoolide juures võib asutada õppenõukogu loaga ja järelevalve all õpilaste omavahelisi vaimlisi ja majanduslikke huvisid arendavaid ühinguid ja ringe, mille põhikirja kinnitab õppenõukogu.

§ 37. Põllumajanduslike kutsekoolide juurde võib asutada õpilastele abiandmiseks, õppereiside korraldamiseks, kooli ja selle ümbruse korrashoiuks ja muudeks sarnasteks otstarveteks erifonde põhikirjade alusel, milised kinnitab Põllutöominister. Need erifondid moodustatakse ja täiendatakse Põllutöoministeeriumi ja omavalitsuste eelarvetes selles ettenähtud summadest, fondi tagasimaks-tavaist summadest, laenudelt saadavaist protsentidest, annetustest, pärandustest, näitemüükidest ja pidudest saadavaist summadest.

§ 38. Igal põllumajanduslikul kutsekoolil on oma pitsat.

2. peatükk.

Põllumajanduslike kutsekoolide järelevalve.

§ 39. Põllutöoministeerium teostab põllumajanduslike kutsekoolide järelevalvet.

Põllutöominister annab, kokkuleppel Hariduse- ja sotsiaalministriga, juhtnõõrid õppe- ja kasvatustöö korraldamise ja järelevalve kohta põllumajanduslike kutsekoolides.

§ 40. Järelevalvet teostavate ametnikkude ülesandeks on põllumajanduslike kutsekoolide õppe- ja kasvatustöö kontrollimine, instrueerimine ja juhtnõõride andmine õppejõududele.

§ 41. Järelevalvet teostavail ametnikudel on õigus revideerida koole ja selle õppeasutisi ja ettevõtteid, nõuda tarvilikke seletusi koolijuhatajalt, õpetajailt ja kooli ülalpidajalt, juhida õppejõudude tähelepanu nende haridusliku ja kasvatusliku tegevuse alal ilmsikstulnud väärnähtustele ja puudustele, teha korraldusi nende kõrvaldamiseks, teha märkusi ja noomitusi õppejõududele, tarbekorral neid tagandada ajutiselt ametikohuste täitmisest kuni asja otsustamiseni Põllutöoministri poolt.

§ 42. Käesoleva seaduse §§ 19, 20, 21 ettenähtud ametikohuste täitmata jätmise ning puuduliku õppe- ja kasvatustöö eest kui ka kasvatuslikult halvasti mõjuva isikliku eluviisi korral karistatakse õppejõude distsiplinaarselt märkusega või noomitusega järelevalvet teostava ametniku poolt. Raskemate süütegude puhul tagandatakse õppejõud ametist Põllu-

töoministri otsusel põllumajanduse osakonna direktori ettepanekul.

§ 43. Distiplinaarkaristuse eel peab käima süüteo igakülgne selgitamine, süüalusele süüdistuse esitamine ja süüaluse seletuse ära kuulamine; kui aga süüteo võib järgneda karistusena ametist tagandamine, siis ka sellekohane juurdlus ja süüaluse poolt ülesantud tunnistajate ülekuulamine. Distiplinaarkaristuse määramisest teatatakse süüalusele kirjalikult.

§ 44. Põllutööminister võib pedagoogilistel põhjustel järelevalvet teostava ametniku ettepanekul paigutada ümber õppejõude, kuulates ära õppejõu seletuse, ühest riigikoolist teise riigikooli, ühest omavalitsuse koolist või erakoolist vastavalt omavalitsuse- või erakooli vähemalt sama palgaastmega kohale. Ümberpaigutamine omavalitsuste- ja erakoolides võib teostuda vastavalt kooli kuratooriumi või, kus viimane puudub, ülalpidaja nõusolekul.

Õppejõude võib paigutada ümber ka distiplinaarkaristuse korras kõrgema või madalama palgaastmega kohale.

3. peatükk.

Põllumajanduslike kutsekoolide liigid.

§ 45. Põllumajanduslikud kutsekoolid jagunevad järgmistesse liikidesse: 1) üldised põllumajanduslikud koolid, 2) erilised põllumajanduslikud koolid ja 3) kodumajanduslikud koolid. Üksikud liigid jagunevad käesolevas seaduses allpoolloendatud koolitüüpidesse. Peale nende koolitüüpide võib tarviduse korral Vabariigi Valitsuse loaga Põllutööministri ettepanekul avada teisi tüüpe põllumajanduslikke koole.

1. jagu.

Üldised põllumajanduslikud koolid.

§ 46. Üldiste põllumajanduslike koolide ülesandeks on arendada ja õpetada tegelikkudele põllumeestele teoreetiliselt ja praktiliselt nende kutsealal tarvilikke teadmisi ja oskusi. Kooli õppekursus käsitleb talundi põllumajandust tervikuna sel määral ja ulatusel, nagu see tarvilik ja tulus tegelikule põllumehele, töölisle ja nõuandjale.

Üldised põllumajanduslikud koolid jagunevad: 1) põllutöökoolideks ja 2) põllutöökeskoolideks.

§ 47. Põllutöökoolide ülesandeks on õpetada kohalikkude põllumajanduslike olude ja ajanõuete kohaselt teoreetiliselt ja praktiliselt teadmisi ja oskusi, mis tarvilikud talundi tululikuks majandamiseks, valmistades ette

õpilasi tegelikkudeks põllumeesteks või õppinud töölisteks põllumajanduse aladel.

Kestuselt põllutöökoolid jagunevad ühe- ja kaheaastase kursusega põllutöökoolideks.

§ 48. Üheaastases põllutöökoolis teoreetiline õpetus ühes õppe- ja tööpraktikaga talvel kestab kooli juures vähemalt 25 õppenädalat. Peale selle töötavad õpilased ühe suve praktilal kooli õppenõukogu määramisel kas kooli õppetalus või harjutustalus kooli juhatusel ja järelevalvel.

§ 49. Kaheaastases põllutöökoolis teoreetiline õpetus ühes õppe- ja tööpraktikaga talvel kestab kummalgi aastal kooli juures vähemalt 25 õppenädalat. Kaks suve töötavad õpilased praktilal kooli õppenõukogu määramisel kas kooli õppetalus või harjutustalus kooli juhatusel ja järelevalvel.

§ 50. Põllutöökeskoolide ülesandeks on anda õpilastele põhjalikumalt põllumajanduslikku kutseharidust, neid valmistades ette tegelikkudeks põllumeesteks või nõuandjaks põllumajanduse erialadel.

§ 51. Põllutöökeskooli astujailt nõutakse vähemalt 6-a. algkooli või sellele vastavat eelharidust. Kooli õppekursus on kolmeaastane, millest teoreetiline õpetus koolis ühes õppe- ja tööpraktikaga talvel kestab vähemalt 30 õppenädalat aastas. Esimesel ja teisel suvevaheajal töötavad õpilased kooli õppetalus ja asutistes õppe- ja tööpraktikal õppejõudude juhatusel, kuna kolmandal suvel õpilased töötavad kooli õppenõukogu määramisel harjutustalus kooli juhatusel ja järelevalvel.

§ 52. Põllutöökeskooli õppekursuse lõpetajad, pärast nõutava praktikaaruande heakskiitmist, omandavad õppenõukogu otsusel lõputunnistuse. Peale selle võivad need põllutöökeskooli lõpetajad, kes erilise komisjoni ees õiendavad eksami Põllutööministeeriumi määrustes ettenähtud korras ja ulatuses, omandada põllumajandusenõuandja kutsetunnistuse vastaval erialal.

§ 53. Erakordsetel juhtudel võivad põllutöökeskooli lõputunnistuse omandada ka isikud, kes ei kuulu kooli õpilaste hulka, kuid Põllutööministri nõusolekul õiendavad lõpuks ainetes, millised määrab Põllutööministeerium, ning esitavad nõutava praktikaaruande.

§ 54. Põllutöökeskooli lõpetajad võivad astuda ülikooli põllumajandusteaduskonda, õiendades täienduseksamid, mille kavad teaduskonna ettepanekul kinnitab Hariduse- ja sotsiaalminister kokkuleppel Põllutööministriga.

2. jagu.

Erilised põllumajanduslikud koolid.

§ 55. Erilised põllumajanduslikud koolid on eritüübilised kutsekoolid, mille õppekursus käsitleb peamiselt üksikuid põllumajanduslikke eriharuseid või ettevõtteid. Koolide ülesandeks on õpilasi teoreetiliselt ja praktiliselt valmistada ette talundi üksikute põllumajanduslike eriharude või ettevõtete tegelikkudeks juhatajateks või õppinud tööliseks kui ka nõuandjaks ja meistriteks põllumajanduse erialadel.

Eriliste põllumajanduslike koolide hulka kuuluvad: 1) karjamajanduslikud koolid, 2) aiamajanduslikud ja metsamajanduslikud koolid, 3) sookultuuri- ja maaparanduslikud koolid.

1. alljaotis.

Karjamajanduslikud koolid.

§ 56. Karjamajanduslikud koolid jagunevad: 1) karjatalitajate, 2) karjakontroll-assistentide ja 3) piimandusekoolideks.

§ 57. Karjatalitajate kooli ülesandeks on valmistada ette karjatalitajaid, kuid anda ka tegelikkudele põllumeestele ja talunaistele eriharidust ja oskust karjakasvatuses.

§ 58. Karjatalitajate kooli õppekursus on üheaastane. Õpetus kestab kogu aasta kooli juures, olles peamiselt praktiline, kuna teoreetilist õpetust antakse praktiliste tööde vaheljal.

§ 59. Karjatalitajate kooli õppekursuse lõpetajad, pärast üheaastast järelpraktikat ja nõutava aruande heakskiitmist, omandavad õppenõukogu otsusel lõputunnistuse.

§ 60. Karjakontroll-assistentide kooli ülesandeks on valmistada ette tööjõude karjamajanduse alal, kuid anda ka karjapidajale karjamajanduslikku eriharidust.

Kooli õppekursus on kaheaastane. Õpetus on teoreetiline ja praktiline ning kestab kooli juures vähemalt 25 õppenädalat aastas.

§ 61. Karjakontroll-assistentide kooli võetakse vastu 6-kl. algkooli lõpetanud, kui nad on vähemalt ühe aasta tegelikult töötanud karjamajanduses.

Kooli teise klassi võib vastu võtta isikuid, kes edukalt lõpetanud karjatalitajate või 2-aastase põllutöökooli.

§ 62. Karjatalitajate kooli või 2-aastase põllutöökooli lõpetanud isikute ettevalmistamiseks kontroll-assistentideks võib põllutöökoolide juures avada eriklasse või -kursusi.

§ 63. Karjakontroll-assistentide kooli või eriklassi õppekursuse edukalt lõpetajad, pärast üheaastast rahuldavat järelpraktikat karjakontroll-assistendina või selle abina ning nõutava aruande heakskiitmist, omandavad

õppenõukogu otsusel karjakontroll-assistendi kutsetunnistuse.

Kooli esimese klassi edukalt lõpetajad, pärast kaheaastast praktikat karjatalitajana, omandavad vastava tunnistuse.

§ 64. Piimandusekooli ülesandeks on valmistada ette meiereid, nõuandjaid ja teisi tööjõude piimatööstuse aladel.

§ 65. Piimandusekooli astujad peavad olema vähemalt 18-aastased, 6-kl. algkooli või sellele vastava eelharidusega ja kaheaastase praktikaga piimatalituses.

§ 66. Piimandusekooli õppekursus on kaheaastane. Õpetus on teoreetiline ja praktiline, millest teoreetiline osa ühes õppepraktikaga kestab kooli juures vähemalt 25 õppenädalat aastas. Kooli juures asudes töötavad õpilased kooli õppepiimatalituses tööpraktikal. Esimese ja teise kursuse vahel on õpilased ühe suve praktikal harjutuspiimatalitustes kooli juhatusel ja järelevalvel.

§ 67. Piimandusekooli õppekursuse lõpetajad, pärast üheaastast rahuldavat järelpraktikat piimatalituse juhatajana või selle abina ning nõutava praktikaaruande heakskiitmist, omandavad õppenõukogu otsusel Põllutöoministeeriumi poolt määratud korras meieri kutsetunnistuse, õigusega juhatada piimatalitust. Peale selle võivad need, kes erilise komisjoni ees õiendanud eksamid Põllutöoministeeriumi määrustes ettenähtud ulatuses ja korras, omandada piimandusenõuandja kutsetunnistuse.

§ 68. Piimandusekooli juures võib avada piimatalitustele võimeistrite ettevalmistamiseks eriklassi üheaastase kursusega, kuhu võetakse isikuid, kes vähemalt 2 aastat töötanud piimatalituses. Eriklassi lõpetajad saavad pärast üheaastast järelpraktikat piimatalituses rahuldava aruande esitamise korral lõputunnistuse.

2. alljaotis.

Aiamajanduslikud ja metsamajanduslikud koolid.

§ 69. Aiamajandusekooli ülesandeks on valmistada ette aednikke ja mesinikke, nõuandjaid aiamajanduse ja mesinduse aladel, samuti ka tegelikkudele põllumeestele ja perenaistele anda põhjalikumat eriharidust ning oskust aiamajanduses ja mesinduses.

§ 70. Aiamajandusekooli või põllutöökooli juures kui ka eraldi neist võib avada üheaastase kursusega aianduse eriklasse või -kursusi aiapidajate teoreetiliseks ja praktiliseks ettevalmistamiseks aianduses ja mesinduses.

§ 71. Aiamajandusekooli võetakse vastu 6-a. algkooli haridusega isikuid, kes töötanud aiamajanduses vähemalt 2 aastat, samuti ka

põllumajanduslikkude ning kodumajanduslikkude koolide lõpetajaid 1-aastase eelpraktikaga aiamajanduses.

§ 72. Kooli õppekursus on kaheaastane. Õpetus on teoreetiline ja praktiline, millest teoreetiline õpetus ühes talvise õppe- ja tööpraktikaga kestab vähemalt 25 õppenädalat aastas. Kaks suve töötavad õpilased kooli asutistes ja õppeaias õppe- ja tööpraktikal õppejõudude juhatusel.

§ 73. Kooli õppekursuse edukalt lõpetajad, pärast üheaastast rahuldavat järelpraktikat aiamajanduses ja mesinduses kooli juhatusel ja järelevalvel, omandavad õppenõukogu otsusel aedniku või mesiniku kutsetunnistuse. Peale selle võivad aiamajandusekooli lõpetajad, kes erilise komisjoni ees õiendanud eksamid Põllutööministeeriumi määrustes ettenähtud ulatuses ja korras, omandada aiamajanduse ja mesinduse nõuandja kutsetunnistuse.

§ 74. Metsandusekooli ülesandeks on valmistada ette metsaametnikke, samuti ka tegelikkudele põllumeestele õpetada metsamajanduslikku haridust ja oskust. Kooli võetakse vastu 6-kl. algkooli või vastava eelharidusega isikuid, kes vähemalt 20 aastat vanad, esimeses järjekorras neid, kes praktiliselt töötanud metsamajanduses või riigi metsavalitsuses.

§ 75. Metsandusekooli õppekursus on kaheaastane. Õpetus on teoreetiline ja praktiline, millest teoreetiline õpetus talvel ühes õppe- ja tööpraktikaga kestab vähemalt 30 õppenädalat aastas. Kaks suvesemestrit töötavad õpilased kooli õppeasutistes ja õppemetskonnas õppe- ja tööpraktikal kooli õppejõudude juhatusel.

§ 76. Metsandusekooli edukalt lõpetajad, pärast üheaastast rahuldavat järelpraktikat metsamajanduses ja nõutava aruande heakskiitmist, omandavad õppenõukogu otsusel metsniku kutsetunnistuse.

3. alljaotis.

Sookultuuri- ja maaparandusekoolid.

§ 77. Sookultuuri- ja maaparandusekooli ülesandeks on teiste talumajapidamisharude kõrval eriti arendada ja õpetada teoreetiliselt ja praktiliselt põllumajanduslikku kultuurtehnikat, maaparandust, soode ja heinamaade kultiveerimist ja turbatööstust, valmistades ette tegelikke põllumehi-sooharijaid kui ka meistreid maaparanduse alal.

§ 78. Kooli õppekursus on ühe- või kaheaastane, nagu seda otsustab kooli ülalpidaja. Õpetus kestab kogu aja kooli juures ja on peamiselt praktiline, kuna teoreetilist õpetust antakse ühes õppepraktikaga talvel

vähemalt 25 õppenädalat. Suvekuudel töötavad õpilased praktiliselt sookultuuri ja maaparanduse alal õppejõudude juhatusel.

§ 79. Sookultuuri- ja maaparandusekooli õppekursuse edukalt lõpetajad, pärast rahuldavat üheaastast järelpraktikat harjutustalus, omandavad kooli õppenõukogu otsusel lõputunnistuse. Peale selle võivad kaheaastase õppekursusega sookultuuri- ja maaparandusekooli lõpetajad, kes erilise komisjoni ees õiendanud eksami Põllutööministeeriumi määrustes ettenähtud ulatuses ja korras, omandada maaparandusemeistri kutsetunnistuse.

3. jagu.

Kodumajanduslikud koolid.

§ 80. Kodumajanduslikud koolid on naiskutsekoolid, mille ülesandeks on arendada ja õpetada teoreetiliselt ja praktiliselt talundi kodumajanduslikke eriharuseid ja ettevõtteid.

Kodumajanduslikud koolid on kaht tüüpi: 1) kodumajandusekoolid ja 2) kõrgemad kodumajandusekoolid.

§ 81. Kodumajandusekooli ülesandeks on õpetada teoreetilisi ja praktilisi teadmisi ja oskusi talundi kodumajanduslikkudes eriharudes kohalikkude olude ja ajanõuete kohaselt, valmistades ette õpilasi talundi perenaisteks või õppinud töölisteks kodumajanduse aladel.

§ 82. Kooli õppekursus on üheaastane. Õpetus kestab vähemalt 42 õppenädalat kooli õppe- ja tööasutistes ning on peamiselt praktiline, kuna teoreetilist õpetust antakse praktiliste tööde vaheajal.

§ 83. Kõrgema kodumajandusekooli ülesandeks on anda õpilastele kodumajanduslikku kutselõpetust teoreetilisel alusel, neid valmistades ette kodumajanduse nõuandjaks või õpetajaks, samuti ka talundi perenaisteks.

§ 84. Kõrgemasse kodumajandusekooli võetakse vastu gümnaasiumi või põllutöökesk- kooli lõpetajaid, kes vähemalt kaks aastat töötanud tegelikult talundi kodumajapidamises.

§ 85. Kooli õppekursus kestab vähemalt kaks aastat. Õpetus on teoreetiline ja praktiline ning kestab igal aastal vähemalt 42 õppenädalat.

Pedagoogiliste põhimõtete teostamiseks, eriti eeskujulikkude õppeviisidega tutvustamiseks ja õpilastele praktikatundide andmise võimaldamiseks, on kõrgema kodumajandusekooli juures kodumajanduskool, mille üldine juhtimine kuulub kõrgema kodumajandusekooli juhatajale.

§ 86. Kõrgema kodumajandusekooli õppekursuse edukalt lõpetajad omandavad õppenõukogu otsusel lõputunnistuse. Peale selle võivad omandada kodumajanduse nõuandja või õpetaja kutsetunnistuse vastaval erialal

need kõrgema kodumajanduskooli lõpetajad, kes erikomisjoni ees õiendavad eksamid Põllutöoministeeriumi määrustes ettenähtud ulatuses ja korras ning esitavad pärast üheaastast järeldpraktikat oma erialal aruande õppenõukogule heakskiitmiseks.

II osa.

Põllumajandusliku kutsehariduse korraldamine väljaspool kooli.

§ 87. Põllumajandusliku kutsehariduse levitamist ja edendamist väljaspool kooli teostatakse: 1) põllumajanduslike kursuste; 2) agronoomilise nõuande asutiste ja büroode; 3) katse- ja kontrolljaamade, laboratooriumide, katse- ja näitepõldude; 4) harjutus-, õppe- ja katsetalude; 5) põllumajanduslike muuseumide ja kirjanduse; 6) põllumajanduslike näituste ja võistluste; 7) sise- ja välismaaliste põllumajanduslike õppereiside ja 8) muude asutiste, ettevõtete ja vahendite kaudu.

Kui need asutised, ettevõtted ja abinõud tunnustatakse Põllutöoministeeriumi poolt tarvilikuks ja tululikuks põllumajanduse edendamiseks ja kutsehariduse levitamiseks väljaspool kooli, siis võivad nende ülalpidajad või korraldavad asutised, organisatsioonid ja isikud saada riiklikku toetust Põllutöoministeeriumi otsusel Riigikogu poolt selleks määratud krediidist.

§ 88. Põllumajandusliku kutsehariduse levitamiseks väljaspool kooli riiklikku toetust saavad asutised, organisatsioonid ja isikud on kohustatud esitama oma töökava ja eelarve Põllutöoministeeriumile heakskiitmiseks ja aasta möödumisel esitama tegevuse- ning rahalised aruanded Põllutöoministeeriumi poolt määratud korras.

§ 89. Põllumajanduslike oskuste ja teadmiste omandamist väljaspool kooli võimaldatakse harjutustaludes, milliste nimekirja peetakse Põllutöoministeeriumis. Harjutustalude nimekirja võetakse, kuulates ära asjatundjate arvamusi, taluomanikkude soovivalduste põhjal need talud, mis vastavad Põllutöoministeeriumi poolt harjutustalude kohta ülesseatavale nõuetele.

Harjutustalud kustutatakse nimekirjast talupidaja omal soovil või Põllutöoministeeriumi otsusel.

§ 90. Põllumajandusliku kutsehariduse levitamist väljaspool kooli ning harjutustaludes oskuste õppimise järelevalvet teostab Põllutöoministeerium oma ametnikkude, vastavate põllumajanduslike kutsekoolide õppejõudude kui ka selleks eriti volitatud asjatundvate isikute kaudu.

III osa.

Lõpp- ja elluviimis-eeskirjad.

§ 91. Käesolev seadus hakkab maksma 1. augustist 1931. Selle ajani Põllutöoministeeriumi korraldusel põllumajanduslike kutsekoolide lõpetajaile antud kutseõigused jäävad maksma.

§ 92. Põllutöoministril on õigus anda määrusi käesoleva seaduse teostamiseks ja elluviimiseks.

§ 93. Käesoleva seaduse maksmahakkamisega kaotavad maksvuse Vene Mitmesuguste võimkondade teaduse- ja õppeasutuste seaduse (VSK XI köide, I jagu) §§ 2261—2746.

Algkirjale alla kirjutanud:

Riigikogu abiesimees M. Martna.

Abisekretär Oskar Gustavson.

Asjadevalitseja E. Maddison.

Riigikogu poolt 10. märtsil 1931 vastu võetud

139. Välisriikide diplomaatiliste esinduste kinnisvarade riigi- ja omavalitsusemaksudest vabastamise seadus.

§ 1. Välisministril on õigus kokkuleppel Majanduseministriga vabastada vastastikkuse alusel välisriikidele kuuluvaid ning nende diplomaatiliste esinduste kasutada olevaid kinnisvarasid riigi ja omavalitsuse kinnisvaramaksudest.

Samal alusel ja korras võib vabastada välisriike tähendatud kinnisvarade omandamisel kinnistuselõivust, kinnistuseosakonna kantsleimaksust, aktilõivust ja tempelmaksust.

§ 2. Käesolev seadus loetakse maksvaks ka nende eelmises (1) paragrahvis tähendatud vabastuste kohta, mis tehtud enne seaduse maksmahakkamist, kuid pärast 1. jaanuari 1927.

§ 3. Käesoleva seaduse maksmahakkamisega kaotab maksvuse Otsemaksude seaduse (VSK V k., 1914. a. väljaanne) § 124 märkus 2.

Algkirjale alla kirjutanud:

Riigikogu Esimees K. Einbund.

Sekretär Arn. Schulbach.

Asjadevalitseja E. Maddison.

Riigikogu poolt 12. märtsil 1931 vastuvõetud

140. Eesti-Leedu ajutise kaubandusliku kokkuleppe kinnitamise seadus.

§ 1. Tunnustada kinnitatuks Eesti-Leedu ajutine kaubanduslik kokkulepe, sõlmitud nootide-vahetuse teel Kaunas 15. jaanuaril 1931.

§ 2. Avaldada ühes käesoleva seadusega kokkuleppe nootide prantsusekeelsed tekstid eestikeelse tõlkega.

§ 3. Käesolev seadus hakkab maksma avaldamisega.

Algkirjale alla kirjutanud:

Riigikogu Esimees K. Einbund.

Sekretär Arn. Schulbach.

Asjadevalitseja E. Maddison.

Kaunas, 15. jaanuaril 1931.

Härra Peaminister,

Kuna Eesti Valitsus ja Leedu Valitsus on avaldanud soovi sõlmida kaubalepingu nende kahe riigi vahel, on mul au Teie Ekstsellentsile teatada, et Eesti Valitsus on otsustanud anda vastastikkuse tingimusel Leedu kodanikkudele samuti kui Leedu loodus- või tööstus-saadustele käitluse, mis on igas suhtes vähemalt sama soodne kui käitlus, mis on antud või edaspidi antakse enamsoodustatud riigi kodanikkudele ja kaupadele.

See käitlus kohaldatakse kõigile, mis puutub kaubanduse, tööstuse ning laevanduse aladesse sisseveo, väljaveo ja transiidi suhtes ja eriti mis puutub tollimaksudesse ja formaliteetidesse.

Riivamata eelmise lõike eeskirju on Eesti nõus, et siia juurde lisatud nimekirjas A loendatud Leedu tolliterritooriumilt päritolevad loodus- või tööstussaadused kasutavad nende sisseveol Eestisse tähendatud nimekirjas kindlaksmääratud protsendilisi alandusi minimaaltollitariifist.

Leedu Valitsus omalt poolt on nõus, et siia juurde lisatud nimekirjas B loendatud Eesti tolliterritooriumilt päritolevad loodus- või tööstussaadused kasutavad nende sisseveol Leedusse tähendatud nimekirjas kindlaksmääratud protsendilisi alandusi minimaaltollitariifist.

Et kindlustada Leedust päritolevatele saadustele tollisoodustuste kasutamist, võib Eesti Valitsus nõuda, et tema territooriumile sisseveetavad saadused ja kaubad oleksid varustatud päritolutunnistusega.

On kokku lepitud, et päritolutunnistused, mis on välja antud kummagi riigi tollivõimude või Kaubanduskodade poolt või Eesti Majanduseministeeriumi poolt vastava riigi saaduste kohta, on vabastatud konsulaarviisast.

Kaunas, le 15 janvier 1931.

Monsieur le Président du Conseil,

Le Gouvernement estonien et le Gouvernement lithuanien ayant déclaré leur désir de procéder à la conclusion d'un traité de commerce entre leurs deux Pays, j'ai l'honneur de faire savoir à Votre Excellence que le Gouvernement estonien a résolu d'accorder, sous réserve de réciprocité, aux ressortissants lithuaniens, ainsi qu'aux marchandises produites ou fabriquées en Lithuanie, un traitement qui, à tous les égards, sera au moins aussi favorable que celui accordé ou qui pourrait être accordé aux ressortissants et marchandises de la nation la plus favorisée.

Ce traitement sera appliqué en tout ce qui concerne les affaires de commerce, d'industrie et de navigation, à l'égard de l'importation, l'exportation et le transit, et, en particulier, aux droits et formalités de douane.

Sans préjudice des dispositions de l'alinéa précédent, l'Estonie consent à ce que les produits naturels ou fabriqués du territoire douanier lithuanien, énumérés à la liste A ci-annexée, bénéficieront, à leur importation en Estonie, des pourcentages de réduction sur les droits du tarif minimum, stipulés à ladite liste. De son côté, la Lithuanie consent à ce que les produits naturels ou fabriqués du territoire douanier estonien, énumérés à la liste B ci-annexée, bénéficieront, à leur importation en Lithuanie, des pourcentages de réduction sur les droits du tarif minimum, stipulés à ladite liste.

Pour réserver aux produits originaires de Lithuanie le bénéfice des avantages douaniers, l'Estonie pourra exiger que les produits et marchandises importés sur son territoire soient accompagnés d'un certificat d'origine.

Il est bien entendu que les certificats d'origine délivrés soit par les autorités douanières, soit par les Chambres de commerce des deux Pays, soit par le Ministère des Affaires Economiques de l'Estonie, en ce qui concerne les produits du pays respectif, seront dispensés du visa consulaire.

Leedu on nõus mitte nõudma enamsoodustatud riigi klausli põhjal erilisi soodustusi, mis Eesti on andnud või edaspidi annab Soomele, Lätile, N.S.V. Liidule või kõigile neile riikidele, niivõrt kui need soodustused ei ole antud mõnele kolmandale, ülalpool nimetatata riigile.

Eesti omalt poolt on nõus mitte nõudma enamsoodustatud riigi klausli põhjal erilisi soodustusi, mis Leedu on andnud või edaspidi annab Lätile, niivõrt kui need soodustused ei ole antud mõnele kolmandale riigile.

Peale selle kumbki riik ei või nõuda soodustusi, mis teine riik on andnud või võiks anda sihiga kergendada kohalikku kaubitsemist piiririikidega.

Eeltoodud ajutine kokkulepe astub jõusse päeval, mis järgneb teadaannete vahetamisele kokkuleppe kinnitamise kohta vastavate riikide kompetentsete võimude poolt ja jääb maksuma senikaua, kuni ta pole üles öeldud ühe Poole poolt kolmekuulise etteteatamisega või kuni ta asendatakse kaubalepinguga.

Võtke vastu, Härra Peaminister, minu kõrgem lugupidamise kinnitus.

Tema Ekstsellents
Härra J. Tubelis,
Peaminister ja Välis-
ministri asetäitja
Kaunases.

H. Laretei.
Eesti Erakorraline
Saadik ja Täievoliline
Minister.

La Lithuanie consent à ne pas réclamer, en vertu de la clause de la nation la plus favorisée, les faveurs spéciales que l'Estonie a accordées ou accordera à la Finlande, à la Lettonie, à l'Union des R.S.S. ou à tous ces pays, autant que ces faveurs ne seront pas accordées à un Etat tiers non dénommé ci-dessus.

De son côté, l'Estonie consent à ne pas réclamer, en vertu de la clause de la nation la plus favorisée, les faveurs spéciales que la Lithuanie a accordées ou accordera à la Lettonie autant que ces faveurs ne seront pas accordées à un Etat tiers.

De plus, aucun des deux pays ne pourra exiger les faveurs que l'autre Pays a accordées ou accorderait en vue de faciliter le trafic local avec les pays limitrophes.

L'arrangement provisoire précité entrera en vigueur le jour suivant l'échange des notifications communiquant son approbation par les autorités compétentes des États respectifs, et restera en vigueur jusqu'à ce qu'il soit dénoncé par l'une des Parties avec un préavis de trois mois ou remplacé par un traité de commerce.

Veillez agréer, Monsieur le Président du Conseil, les assurances de ma plus haute considération.

Son Excellence
Monsieur J. Tubelis,
Président du Conseil,
Ministre des Affaires
Etrangères a. i. à Kau-
nas.

H. Laretei.
Envoyé Extraordi-
naire et Ministre Plé-
nipotentiaire d'Es-
tonie.

NIMEKIRI „A“ — LEEDU SAADUSED.

Eesti tollitariifi paragrahvid.	Kaupade nimetus.	Alandus.
Ex § 1 p. 2	Nisu	20%
Ex §§ 151 ja 156 p. 1 Caa	Needid	20%
Ex § 153 p. 1	Rauast kruvid metallide jaoks, poldid mutritega, mutrid, elektriga joode- tud ja harilikud ketid keerutatud lülidega, kettide vedrud, valjad	20%
Ex § 153 p. 2	Tabalukud ja lukud, rauast kruvid puu jaoks	20%
Ex § 154 p. 1	Tsingiga kaetud ämb- rid ja nõud	20%
Ex § 161 p. 2	Malmist triikraud . .	20%

LISTE „A“ — PRODUITS LIHTUANIENS.

Positions du tarif douanier estonien.	Désignation des marchandises.	Détaxes.
Ex I p. 2	Froment	20%
Ex § 151 et 156 p. 1 Caa	Rivets	20%
Ex § 153 p. 1	Vis en fer pour métaux, boulons avec écrous, écrous, chaînes soudées électriquement et chaî- nes ordinaires à chaînons tordus, ressorts à chaî- nes, brides	20%
Ex § 153 p. 2	Cadenas et serrures, vis en fer pour bois . .	20%
Ex § 154 p. 1	Seaux et vaisselle zin- gués	20%
Ex § 161 p. 2	Fers à repasser en fonte	20%

NIMEKIRI „B“ — EESTI SAADUSED.

Leedu tollitariifi paragrahvid.	Kaupade nimetus	Alandus.
Ex § 80 p. 2	Põlevkivi toored õlid, mis ei sula alla 0,5% bensoolis	50%
Ex § 81	Karbolineum, fenolaa- did ja õlid puu immu- tamiseks, puhastamata	50%
Ex § 83 p. 1	Bituumen, kõva ning pehme, mastiks-asfalt .	50%
Ex § 83 p. 2	Põlevkivi vedelad õlid, mis ei sula 0,5% ja enama protsendilises bensoolis	80%
Ex § 183 p. 1 a ja b	Puuvill-lõng: korrutamata, toores, pleegitud, värvitud ja merseeritud	25%
Ex p. 2 a ja b	korrutatud — numb- rist 38 kõrgemad numbrid, mis sisse vee- takse poolideta või poo- lidel	25%

15. I. 1931.

H. Laretei.

Kaunas, 15. jaanuaril 1931.

Leedu Välisministeerium.
809.

Härra Minister,

Kuna Leedu Valitsus ja Eesti Valitsus on avaldanud soovi sõlmida kaubalepingu nende kahe riigi vahel, on mul au Teie Ekstsellentsile teatada, et Leedu Valitsus on otsustanud anda vastastikkuse tingimusel Eesti kodanikkudele samuti kui Eesti loodus- või tööstussaadustele käitluse, mis on igas suhtes vähemalt sama soodne kui käitlus, mis on antud või edaspidi antakse enamsoodustatud riigi kodanikkudele ja kaupadele.

See käitlus kohaldatakse kõigele, mis puutub kaubanduse, tööstuse ning laevanduse aladesse sisseveo, väljaveo ja transiidi suhtes ja eriti mis puutub tollimaksudesse ja -formaliteetidesse.

Riivamata eelmise lõike eeskirju on Eesti nõus, et siia juurde lisatud nimekirjas A loendatud Leedu tolliterritooriumlt päritolevad loodus- või tööstussaadused kasutavad nende sisseveol Eestisse tähendatud nimekirjas kind-

LISTE „B“ — PRODUITS ESTONIENS.

Positions du tarif douanier lithuanien.	Désignation des marchandises.	Détaxes.
Ex § 80 p. 2	Huiles brutes prove- nant des chistes bitu- meux, insolubles dans le benzol au-dessous de 0,5%	50%
Ex § 81	Carbolineum, Phenola- tes et huiles pour im- prégner le bois — non raffinés	50%
Ex § 83 p. 1	Bitumes, durs ou en pâte, asphalte-mastic	50%
Ex § 83 p. 2	Huiles liquides prove- nant des chistes bitu- meux, insolubles dans le benzol de 0,5% et au-dessus	80%
Ex § 183 p. 1 a et b	Fils de coton non retors, écrus, blan- chis, teints et merceri- sés	25%
ex p. 2 a et b	retors — numéros su- périeurs au No 38 — importés sans bobines ou sur bobines	25%

15. I. 1931.

H. Laretei.

Kaunas, le 15 janvier 1931.

Ministère des Affaires
Etrangères de Lithuanie.
809.

Monsieur le Ministre,

Le Gouvernement lithuanien et le Gouvernement estonien ayant déclaré leur désir de procéder à la conclusion d'un traité de commerce entre leurs deux Pays, j'ai l'honneur de faire savoir à Votre Excellence que le Gouvernement lithuanien a résolu d'accorder, sous réserve de réciprocité, aux ressortissants estoniens, ainsi qu'aux marchandises produites ou fabriquées en Estonie, un traitement qui, à tous les égards, sera au moins aussi favorable que celui accordé ou qui pourrait être accordé aux ressortissants et marchandises de la nation la plus favorisée.

Ce traitement sera appliqué en tout ce qui concerne les affaires de commerce, d'industrie et de navigation, à l'égard de l'importation, l'exportation et le transit et, en particulier, aux droits et formalités de douane.

Sans préjudice des dispositions de l'alinéa précédent, l'Estonie consent à ce que les produits naturels ou fabriqués du territoire douanier lithuanien, énumérés à la liste A ci-jointe, bénéficieront, à leur importation en Esto-

laksmääratud protsendilisi alandusi minimaaltollitariifist.

Leedu Valitsus omalt poolt on nõus, et siia juurde lisatud nimekirjas B loendatud Eesti tolliterritooriumilt päritolevad loodus- või tööstussaadused kasutavad nende sisseveol Leedusse tähendatud nimekirjas kindlaksmääratud protsendilisi alandusi minimaaltollitariifist.

Et kindlustada Eestist päritolevatele saadustele tollisoodustuste kasutamist, võib Leedu Valitsus nõuda, et tema territooriumile sisseveetavad saadused ja kaubad oleksid varustatud päritolutunnistustega.

On kokku lepitud, et päritolutunnistused, mis on välja antud kummagi riigi tollivõimude või Kaubanduskodade poolt või Eesti Majanduseministeeriumi poolt vastava riigi saaduste kohta, on vabastatud konsulaarviisast.

Eesti on nõus mitte nõudma enamsoodustatud riigi klausli põhjal erilisi soodustusi, mis Leedu on andnud või edaspidi annab Lätile, niivõrd kui need soodustused ei ole antud mõnele kolmandale riigile.

Leedu omalt poolt on nõus mitte nõudma enamsoodustatud riigi klausli põhjal erilisi soodustusi, mis Eesti on andnud või edaspidi annab Soomele, Lätile, N.S.V.Liidule või kõigile neile riikidele, niivõrt kui need soodustused ei ole antud mõnele kolmandale, ülalpool nimetatud riigile.

Peale selle kumbki riik ei või nõuda soodustusi, mis teine riik on andnud või võiks anda sihiga kergendada kohalikku kaubitsemist piiririikidega.

Eeltoodud ajutine kokkulepe astub jõusse päeval, mis järgneb teadaannete vahetamisele kokkuleppe kinnitamise kohta vastavate riikide kompetentsete võimude poolt, ja jääb maksmas senikaua, kuni ta pole üles öeldud ühe Poole poolt kolmekuulise etteteatamisega või kuni ta asendatakse kaubalepinguga.

nie, des pourcentages de réduction sur les droits du tarif minimum, stipulés à ladite liste. De son côté, la Lithuanie consent à ce que les produits naturels ou fabriqués du territoire douanier estonien, énumérés à la liste B ci-annexée, bénéficieront, à leur importation en Lithuanie, des pourcentages de réduction sur les droits du tarif minimum, stipulés à ladite liste.

Pour réserver aux produits originaires de l'Estonie le bénéfice des avantages douaniers, la Lithuanie pourra exiger que les produits et marchandises importés sur son territoire soient accompagnés d'un certificat d'origine.

Il est bien entendu que les certificats d'origine délivrés soit par les autorités douanières, soit par les Chambres de Commerce des deux Pays, soit par le Ministère des Affaires Economiques de l'Estonie, en ce qui concerne les produits des pays respectifs, seront dispensés du visa consulaire.

L'Estonie consent à ne pas réclamer, en vertu de la clause de la nation la plus favorisée, les faveurs spéciales que la Lithuanie a accordées ou accordera à la Lettonie, autant que ces faveurs ne seront pas accordées à un Etat tiers.

De son côté, la Lithuanie consent à ne pas réclamer, en vertu de la clause de la nation la plus favorisée, les faveurs spéciales que l'Estonie a accordés ou accordera à la Finlande, à la Lettonie, à l'Union des R.S.S., ou à tous ces pays, autant que ces faveurs ne seront pas accordées à un Etat tiers non dénommé ci-dessus.

De plus, aucun des deux Pays ne pourra exiger les faveurs que l'autre Pays a accordées ou accorderait, en vue de faciliter le trafic local avec les pays limitrophes.

L'arrangement provisoire précité entrera en vigueur le jour suivant l'échange des notifications communiquant son approbation par les autorités compétentes des Etats respectifs, et restera en vigueur jusqu'à ce qu'il soit dénoncé par l'une des Parties avec un préavis de trois mois ou remplacé par un traité de commerce.

Võtke vastu, Härra Minister, minu kõrgema lugupidamise kinnitus.

Tema Ekstsellents
Härra H. Laretei, J. Tubelis
Eesti Erakorraline saa- Peaminister ja Välis-
dik ja Täievoliline Mi- ministri asetäitja.
nister Kaunases.

Veillez agréer, Monsieur le Ministre, les assurances de ma plus haute considération.

Son Excellence
Monsieur H. Laretei, J. Tubelis
Envoyé Extraordinaire Président du Conseil,
et Ministre Plénipoten- Ministre des Affaires
tiaire d'Estonie à Kau- Etrangères a. i.
nas.

NIMEKIRI „A“ — LEEDU SAADUSED.

Eesti tollitariifi paragrahvid.	Kaupade nimetus	Alandus.
Ex § 1 p. 2	Nisu	20%
Ex §§ 151 ja 156 p. 1 Caa	Needid	20%
Ex § 153 p. 1	Rauast kruvid metallide jaoks, poldid mutritega, mutrid, elektrigä joode- tud ja harilikud ketid keerutatud lülidega, kettide vedrud, valjad	20%
Ex § 153 p. 2	Tabalukud ja lukud, rauast kruvid puu jaoks	20%
Ex § 154 p. 1	Tsingiga kaetud ämbrid ja nõud	20%
Ex § 161 p. 2	Malmist triikrauad . .	20%

NIMEKIRI „B“ — EESTI SAADUSED.

Leedu tollitariifi paragrahvid.	Kaupade nimetus.	Alandus.
Ex § 80 p. 2	Põlevkivi toored õlid, mis ei sula alla 0,5% bensoolis	50%
Ex § 81	Karbolineum, fenolaa- did ja õlid puu immu- tamiseks, puhastamata	50%
Ex § 83 p. 1	Bituumen, kõva ning pehme, mastiks-asfalt	50%
Ex § 83 p. 2	Põlevkivi vedelad õlid, mis ei sula 0,5% ja enama protsendilises bensoolis	80%
Ex § 183 p. 1 a ja b	Puuvilla-lõng: korrutamata, toores, pleegitud, värvitud ja merseriseeritud . . .	25%
ex p. 2 a ja b	korrutatud — numb- rist 38 kõrgemad numb- rid, mis sisse veetakse poolideta või poolidel .	25%

15. I. 1931.

J. Tubelis.

LISTE „A“ — PRODUITS LITHUA- NIENS.

Positions du tarif douanier estonien.	Désignation des marchandises.	Détaxes.
Ex I p. 2	Froment	20%
Ex §§ 151 et 156 p. I Caa	Rivets	20%
Ex § 153 p. I	Vis en fer pour métaux, boulons avec écrous, éc- rous, chaînes soudées électriquement et chaî- nes ordinaires à chaî- nons tordus, ressorts à chaînes, brides . . .	20%
Ex § 153 p. 2	Cadenas et serrures, vis en fer pour bois . .	20%
Ex § 154 p. 1	Seaux et vaiselle zin- gués	20%
Ex § 161 p. 2	Fers à repasser en fonte	20%

LISTE „B“ — PRODUITS ESTONIENS.

Positions du tarif douanier lithuanien.	Désignation des marchandises.	Détaxes.
Ex § 80 p. 2	Huiles brutes prove- nant des chistes bitu- meux, insolubles dans le benzol au-dessous de 0,5%	50%
Ex § 81	Carbolineum, Pheno- lates et huiles pour imprégner le bois — non raffinés	50%
Ex § 83 p. 1	Bitumes, durs ou en pâte, asphalte-mastic .	50%
Ex § 83 p. 2	Huiles liquides prove- nant des chistes bitu- meux, insolubles dans le benzol de 0,5% et au-dessus	80%
Ex § 183 p. 1 a et b	Fils de coton non retors, écrus, blan- chis, teints et merceri- sés	25%
ex p. 2 a et b	retors — numéros su- périeurs au No 38 — importés sans bobines ou sur bobines . . .	25%

15. I. 1931.

J. Tubelis.

Vabariigi Valitsuse poolt 11. märtsil 1931 kinnitatud

§ 2. Kõik lisamaksud võetakse üldise tariifi järgi.

141. Eriveotariif nr. 91 laudade veoks Tallinna, Pärnu ja Narva jaamadest Eidaperesse.

Alus: Tariifinõukogu seaduse (RT 106 — 1923) § 8.

I.

§ 1. Laudade vedu 15 ton. saadetistena Tallinna, Pärnu ja Narva jaamadest Eidapere jaama sünnib 17 klassi järgi.

II.

Käesolev tariif hakkab maksma 20. märtsist 1931 ja jääb jõusse kuni 31. detsembrini 1931.

Riigivanem K. Päts.

Teedeminister A. Oinas.

Riigisekretäri abi Rich. Övel.

142. Maavalitsuste teedekapitalimaksu võtmiseks 1931 aastal Majanduseministri poolt kokkuleppel Teedeministriga kinnitatud normid.

Alus: Maanteede seaduse muutmise seaduse § 30 (RT 48 — 1930) ja Maanteede seaduse muutmise seaduse § 30 elluviimise ja teostamise määruse § 2 (RT 66 — 1930).

Maakondade nimetus	Lisa-kinnisvaramaksu (Maanteede seaduse muutmise seaduse § 30 p. 1 RT 48 — 1930)			Lisa-põhiarimaksu väljaspool linnu, maakonna piires asumatelt (Maanteede seaduse muutmise seaduse § 30 p. 2 RT 48 — 1930)	
	Vabrikute ja tööstuste ehitustelt, sisseadetatelt ja masinatelt	Hoonetelt, mille puhaskasu üle 35 puhtakasurübla	Kõigilt muudelt, peale eelmistes joonevahedes nimetatud kinnisvaradelt, kui nad ei võta osa teedetegemisest naturaalkohustuse alusel	Kaubanduse ja tööstuste asutustelt ja tööstustelt, laduruumidelt, hanke ja töövõtetele ühe maakonna piires	Veokauplustelt
	Võetakse teedekapitalimaksu 1931 aastal				
	Kinnisvaramaksu määr:			Põhiarimaksu riigi osa:	
	ühekordselt	kahekordselt	kahekordselt	ühekordselt	$\frac{1}{3}$
Harju					
Järva	„	„	„	„	„
Lääne	„	„	„	„	„
Petseri	„	„	„	„	„
Pärnu	„	„	„	„	„
Tartu	„	„	„	„	„
Viljandi	„	„	„	„	„
Võru	„	„	„	„	„
Saaremaa	„	„	„	„	„

Märkus 1. Hangete ja töövõtete kohta mitme maakonna piires tuleb teateid saata maksudevalitsusele iga üksiku hanke või töövõtte kohta eraldi.

Märkus 2. Riigi kinnisvaramaksu võetakse liikumata varanduste pealt maal asuvate kinnisvarade Kinnisvaramaksu seaduse muutmise seaduse põhjal 12. juulist 1930 (RT 57 — 1930).

5. märtsil 1931. Nr. 882/H.

Majanduseminister M. Pung.

Teedeminister A. Oinas.

Maksudevalitsuse direktor H. Kukk.

143. Majanduseministri määrus Tartu linna I ja II jaoskonna ning Tartumaa I ja II jaoskonna ärimaksu komiteede ümbermoodustamise kohta.

Alus: Otsekoheste maksude seaduse §§ 419, 420 ja 421 (VSK V k. 1914 a. väljaanne ja Ärimaksu seaduse muutmise seadus RT 54 — 1927).

Seniste Tartu linna I ja II ning Tartumaa I ja II maksujaoskondade ärimaksu komiteede asemele moodustatakse — üks Tartu linna ärimaksu komitee ning üks Tartumaa ärimaksu komitee.

Senised komiteed tegutsevad kuni uute komiteede moodustamiseni.

9. märtsil 1931.

Majanduseminister M. Pung.

Maksudevalitsuse direktor H. Kukk.

144. Majanduseministri määrus ärimaksu ja viivitusraha summade tagasimaksmise ja ülekandmise kohta.

Alus: Otsemaksude seaduse §§ 446 ja 578, VSK V köide, 1914 a. väljaanne.

Ülemäära või ekslikult tasutud ärimaksu ja selle viivitusraha summad maksetakse tagasi maksnikule täiel määral riigisummadest. Riigisummadest teostatud tagasimaksud omavalitsuste ja kaubandus-tööstuskoja eest peetakse kinni ja kantakse tagasi riigituludesse Eesti Panga osakondade poolt igal kuul eeltähen- datud asutustele ülekantavatest summadest.

See määrus hakkab maksma 1. aprillist 1931.

14. märtsil 1931. Nr. 13579.

Majanduseminister M. Pung.

Maksudevalitsuse direktor H. Kukk.